

TROU MOET BLIJCKEN.

Behoud, o Heere, want de goedertierene ontbreekt,
want de getrouwen zijn weinig geworden onder
de menschenkinderen. Ps. 12 : 2.

Welgelukzalig is hij, wiens verwachting op den
Heere, zijnen God is Die trouwe houdt
in der eeuwigheid. Ps. 146 : 5, 6.

De goedertierene ontbreekt.
De getrouwen zijn schaarsch.
Dus klaagt de dichter.
En ze passen bij elkander: goedertierenheid en trouw.
Taalkundig en historisch.
Ons woord trouw is hetzelfde als het Gotische triggwa,
dat belofte beteekende. En ons woord troost is familie
van het woord trouw.

Trouw en troost hooren bijeen.

Oprechte troost, troost,
waar ge wat aan hebt,
die werkelijk uw leed verzacht,
die verlicht uw duister leven,
kunnen alleen trouwe menschen u geven.

Trouw en troost — om de eenheid nog duidelijker
aan te toonen — komen van een oervorm,
die ook gebezigd wordt voor het hardste hout van een boom,
en het gemeenschappelijk grondbegrip wil dan ook
zeggen sterkte, onveranderlijkheid.

Trouw is iets positiefs.
Zij is kenmerk der ware vriendschap,
der echte liefde.

Het kenmerk.

Of liever — zelf die vriendschap,
die liefde op het innigst.

Het bewijs, dat beide de zwaarste proef kunnen doorstaan.

En daarmee beide ijkend als echt.

Trouw moet blijcken.

Blijcken — uit een daad.

Het devies van Haarlems oude Rederijkerskamer op het blaazen met de „Pellikaen," symbool der trouw, stelde aan de leden van het dichtgenootschap wel hooge eischen.

Merkwaardig genoeg bleef deze Kamer zeer lang bestaan en is de zinspreuk als vereenigingsleuze nog in Haarlem in eere. „Trouw moet blijcken." —

Van trouw zongen de dichters van ouden en nieuwen tijd.

Haar brachten de schilders op het doek.

Beeldhouwers vereeuwigden haar in marmere.

Virgilius zong er van in Aenéis.

Shakespeare in King Lear.

Vondel in Gijsbrecht van Aemstel.

Goethe in Faust.

De dichter van het Wilhelmus in ons volkslied.

Tollens in z'n Hondentrouw!

't Is maar een greep, hier en daar uit het vele.

De trouw-liederen nemen een breede plaats in de litteratuur der volken in.

En Tollens mocht wel roemen de trouw van ons huisdier.

Ze is trouw „tot in den doet."

Landseer, de dierenschilder bij uitnemendheid, die — zelf een zwijger — het zwijgende dier verstond en het

welsprekend maakte op z'n doeken, die het leed van het dier vermocht weer te geven en z'n eigenschappen in schier menschelijke kwaliteiten toonde, [Landseer gaf z'n hond in diens trouw te zien.

Men mag z'n hondekoppen wat filosofisch vinden en de beesten wat minder „denkvermogen" toeschrijven, dan Landseer u wil doen gelooven, dat ze hebben, maar onder geen schilderwerk van dit soort past beter Ten Kate's versje over den hond dan onder Landseer.

„De schrandere vriend

Wiens blikken een liefkoozing vragen,

Die 't erf uwer woning, den slaap van uw kind,

Uw schat eens bewaakt en — uw dagen.

Uw hand kust, ook als ze onrechtvaardig kastijdt,

En sterft ge — op uw zerk zich den hongerdoed wijdt!"

Te sterk?

Maar Graaf Floris' honden dan? En de hond van Willem van Oranje?

Dat lieve dier van vader Willem was dezen de trouw zelve: zichtbaar, levend.

Op dat beest kon hij aan.

Meer dan op zoogenaamde vrienden.

Maakte het een man als Rennenberg niet beschaamd?

Redde het eens niet z'n leven, in dien nacht, toen de sluipmoordenaar nabij was, maar de hond waakte en wekte?

Naar trouw zag de eerste Oranje gestadig uit. Alleen daárvan wachtte hij het heil voor zijn „ondersaten."

Hij, die zelf „den Vaderland getrouwe bleef tot in den doet," die den koning trouw was tot den bedelzak, maar hem moedig wederstond ook, als de trouw aan de wetten „der hoogste Majesteit" hem noodzaakte om Deze „te obediëren in der gerechtigheid."

Hoe hij gehecht was, de trouwe Oranje, aan het dier, dat hem niets dan trouw bewees!

En wat hondentrouw dan vermog!

Daar treurt het beest bij's meesters gesloten graf.

Trouwe waakhond, nu de

meester slaapt. Geen avond en geen nacht en geen honger drijven hem van zijn plaats. De drukte van het leven, waardoor hij vroeger naast den meester vroolijk heensprong, hindert hem nu. Op 't stille kerkhof mijmert hij over de dagen der vreugde, die gingen.

Niets meer bekoort hem.

Hij zal wachten hier, wachten tot het einde komt. En dit wachten zal het einde verhaasten. Het zal een wachten blijcken zonder hoop. En de trouw zal dit dier het leven kosten.

Ja, Tollens zag het wel juist. Hondentrouw is van het echte soort.

En menschentrouw!

Sinds de trouweloosheid der eerste menschen in het Paradijs is de geschiedenis der menschheid een lange reeks van zonden, waarin de trouwbreuk in allerlei vorm. In alle kringen van menschelijk verkeer werd het vertrouwen geschokt. Allerlei sociale wanverhouding openbaarde zich.

In het gezinsleven, waar de oprechte trouw als „het krachtigste cement" werd bezongen, „dat harten bindt, als muren breken tot puin," — in het verkeer op markt en beurs — in allerlei maatschappelijk bedrijf — op het terrein der lagere- en der hoogere politiek — klaagde en klaagt men altoos weer over gebrek aan trouw.

Plechtige beloften, waarvan de nakoming gewaarborgd scheen door het gegeven eerewoord, werden nietswaardig

verklaard, ontnam men haar bindende kracht, zoodra het bleek, dat men gezworen had tot z'n schade.

Traktaten — eeden — verklaringen — verbonden — afspraken — neem, wat ge wilt — 't is alles heilig, zoolang „gelegenheid en profijt” niet aan wat anders doen denken. Welken maatstaf het recht Gods hier aanlegt — wie vraagt er nog naar in een tijd, waarin „deugd en ondeugd stuivertje hebben gewisseld?”

En zoo wankelen de fundamenten der aarde.

Houvast in het leven — in dat der vorsten en der volken — biedt het menschenwoord niet.

Het is beter tot den Heere de toevlucht te nemen, dan op prins en prins te vertrouwen. Vest op prins geen vertrouwen — blijft van kracht, tot het laatste geschiedkundige feit zich hier zal hebben afgespeeld.

Maar... wat hecht is en onvergankelijk, dat is trouw des Heeren!

Hij, die in het hemelblauw het kleed der trouwe welfde boven de aarde, Hij wordt niet veranderd.

Zijn beloften falen niet.

Zijn getrouwheid is van geslacht tot geslacht.

Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen.

Maar de trouwe hand des Heeren trekt zich niet af van die in Gods trouw hun levenskracht zoeken.

Trouw moet blijken.

En die trouw is gebleken, toen Jezus den beker des toorns aan de lippen zette en hem uitdrank tot de heffe toe.

Dat was de trouw tot den dood. Daarom heeft Hem God uitermate verhoogd en Hem een naam gegeven boven allen naam, opdat in den naam van Jezus alle knie zich buigen zou en alle tong zou belijden, dat Hij de Heer is.

A. L. v. H.

SEPTEMBER IN HET GOOI.

Het is September en ik ben in het Gooi.
Het is heerlijk.

Dat heel-mooie stukje van ons land stralend in het warme licht van onze schitterende Septembermaand.

Het Gooi is niet alleen een liefelijke vereeniging van bosch en hei en zee — van groen, en paars, en blauw — maar het heeft ook nog de schoonheid weten te bewaren van zijn eigen kleederdrachten.

En er is geen mode, hoe mooi ook, die in de verste verte zoo schoon en zoo innig past bij ons landschap als onze eigen schilderachtige kleederdrachten. Want die zijn één met dat landschap, er uit gegroeid als de bloemen en de bosschen, vanzelf geworden uit de levensbehoefte en den wonderen kunstzin van ons volk te lande.

Ai mij, wat een onherstelbaar verlies zal dat zijn, als onze boeren- en visschersgezinnen hun schilderachtige kleedij niet meer zullen dragen. Het zal leeg en vreemd in ons land zijn als in een lente zonder bloemen, een huis zonder kinderen, een bosch zonder vogels.

En moet het daar nu heusch naar toe?

Maar we zijn gelukkig nog verre van dat voorspelde treurige eindstation.

Ik zie het om mij heen in het Gooi.

Dezen zomer heb ik, als nog nooit te voren, mijn eigen land leeren kennen.

Ik toefde een wijle achter den stevigen dijk, die de Waal in bedwang houdt, op onze vette, vruchtbare Betuwe met haar vlakke, groene weiden.

Ik verwijlde in 't vroolijke, vriendelijke Breda met zijn heerlijke omstreken: de bosschen en heuvelen en heide van ons weinig gekende Noord-Brabant.

Ik zag den Achterhoek met zijn bebouwde, glooiende gronden en trotsche boomen.

Ik zag ons „bergland”, Zuid-Limburg, met zijn heerlijke lucht en stoute heuvels en verrukkelijke vergezichten, waar men zich schier niet in kan denken „nog in Holland te zijn”, zoo steil kan men er klimmen en zoo hoog.

En nu is het September en nu ben ik in 't hartje van 't Gooi.

En ten vijfden male zeg ik: „Wat is ons land toch mooi!”

Overal heb ik weer een ander schoon gevonden. Haast een wonder, zóóveel verscheidenheid van schoonheid op zoo'n klein plekske grond.

God heeft ons, Hollanders, gezegend met een heerlijk landje. Als Adam en Eva heeft Hij ons gezet in een vruchtbaren hof vol kostelijk geboomte, vol bloeiende bloemen, vol zingende vogels....

Ik geloof, dat we een nieuw jaartal aan onze jaartallenboekjes moesten toevoegen:

1915. Oorlogsjaar. Holland „ontdekt door de Hollanders.”

Want wat ik hierboven schreef, is zoo wat ieders ervaring geweest, die van 't jaar, door den oorlog binnen de grenzen gehouden, de mooie plekjes van zijn eigen land heeft leeren opzoeken. En wát een land voor fietsen, niet waar?

Ik ken geen mooier licht dan het licht van de September-zon, vooral laat in den middag, als zij dalen gaat.

Dan zit er goud in de lucht, en koper, rood en geel, en brons. En dan is 't of de zon „verguldpartij” houdt, en alles met haar late, warm-gloeiende stralen even met „verguldsel” aanstipt. De donkere dennenstammen, paars-rood in den avondgloed, krijgen ieder een lichtend streepje — langs de zilveren berkenstammetjes blinken gouden zonnetjes — de bloemen fonkelen als edelgesteente — de fijne hoofdjes der gele grassen schitteren als stofgoud. Boven en achter die gloeiende lichtplekken is het al donker, maar juist daarom zijn al die lage vergulde plekjes zoo sprookjesachtig-mooi.

Nog meer daalt de zon, nog warmer wordt het licht, en nu „illumineert” het de paddestoelen, de gele, de bruine, de roode, de oranje, de paarse, en als nachtluchtjes in gekleurde glaasjes staan ze even te gloeien op den donkeren bodem van het donkere bosch.... Weg is het. De heele verguldpartij is uit. De zon zakt weg achter den horizon, en van nu aan gaan zachtjes-aan alle kleuren en vormen en lijnen vervallen in het schaduwlooze schemerlicht.

H. S. S. K.

PRIJSRAADSEL No. 1.

gevraagd: een-en-twintig spreekwoorden en spreekwijzen. De aanvangsletters moeten samen een spreekwoord vormen, en wel een rijmend spreekwoord.

Als prijzen worden uitgelooft:

vijf groote, mooie Gravures in eikenhouten lijst.

Inzendingen bij de Redactie, Dunne Bierkade 17, Den Haag, onder motto **Spreekwoorden**, vóór 15 Dec. 1915.